

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו פרשת בהר בהקותי תשפ"א לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון אלף רכ"ה

דרשת פרקי אבות

וכדאי להזכיר מה שסיפרו לי על הרה"ח רבי יוסף בוקסבוים ז"ל, שהיה רגיל לבוא לדרשת ז' אדר בכל שנה, והתאמץ לבוא גם בשנתו האחרונה. וכאשר בא הביתה שאל אותו בנו מה אמר הרב. והשיב שבזקנותו לא שומע טוב, ולא שמע מה שאומרים. ושאל אותו בנו אם כן למה הלך. והשיב הרב אומר דרשה, וציבור גדול מתאספים לשמוע, ואני אשב בביתי, ולא יהיה לי חלק בכבוד התורה.

*

ובזמנינו אלה יש בזה עוד חשיבות, כי בימי קדם היו בתי ישראל טהורים וקדושים, לא היו עתונים ולא טלפונים מינים ממינים שונים, ולא כלי טוכנולוגיא, והיושב בביתו היה שמור מן החטא. וגם כאשר יצא לרחוב, לא היה פוגע בפריצות, כי גם הגויים היו מוגדרים בלבושם בהיותם ברחוב. לא כן כהיום, אשר בכל מקום שנמצא הוא מוקף בנסיונות של חטא. אי אפשר לעבור אף רחוב אחת בלי שיזדמן לראות מה שאינו צריך. ובהיותו יושב בביתו לבדו יוכל להיות שקוע בתיעוב, ולא נשאר לנו מקום שהוא שמור מנסיון, רק הבתי מדרשות, מקום קדוש שלא נמצא בה דבר שמכשיל האדם לחטא. ועל כן אני מזהיר תמיד לבחורי חמד בבין הזמנים, שיהיה דירתם וישיבתם תמיד בבית המדרש גם כאשר אין לומדים, אשר בהיותם שם לא יבואו לידי נסיון. ועל כן גם ההולך לבית המדרש ואינו עושה ושונה שם, שכר הליכה בידו, כמאמרם (קידושין לט):

במשנה (אבות ה"ד) ארבע מדות בהולכי לבית המדרש, הולך אינו עושה שכר הליכה בידו וכו'. ופירש הרע"ב שהולך לבית המדרש לשמוע, ואינו שונה ולומד ולא מבין ע"כ. והעירו המפרשים דכיון שאינו עושה שם, מה תועלת בהליכתו, ועל מה מקבל שכר. ובשלמא בפעם הראשונה שהלך, שחשב שיבין מה שלומדים, שפיר מובן שיש שכר, דהוי חשב לעשות מצוה ולא עשאה שמעלה עליו הכתוב כאילו עשאה (ברכות ה). אבל המשנה מיירי 'בהולכי לבית המדרש, ומשמע שהולך כן בתמידות, שידוע שלא ילמוד שם, ואם כן מהו השכר על ההליכה.

ובפשוטו הכוונה שריבוי העם בבית המדרש בעת הלימוד והדרשה יש בזה כבוד התורה. שכאשר הדברים נאמרים לפני עם מועט, אינו עושה רושם כל כך, כמו שהם נאמרים בריבוי שומעים, וכל אחד ההולך לבית המדרש לשמוע יש לו חלק בהתורה שנלמד אז, אף על פי שהוא אינו מבין, או שאין זה נוגע לו. וגם עצם הדבר שמתאספים רבים לתורה יש בזה כבוד התורה, וכמאמרם (ברכות יז): אמר רב אשי בני מתא מחסיא אבירי לב ניהו, דקא חזו יקרא דאורייתא תרי זמני בשתא [שהיו נאספים שם ישראל, באדר לשמוע בהלכות הפסח מדרש דרב אשי, ובאלול לשמוע הלכות החג], ולא קמגייר גיורא מינייהו ע"כ. הרי דכבוד התורה של ריבוי העם כחו גדול כל כך עד שיוכל להשפיע על גוי להתגייר, ורק אבירי לב לא נשפעים ממנה. ועל כן גם הולך ואינו עושה יש לו שכר על הליכתו.

שהם חכמים] טפי הוו גמירי [שאי אפשר לנאה להשפיל דעתו ובא לידי שכחה] ע"כ.

ומבואר מזה דגם גסות הרוח מדברים חיצוניים, כגון מראה צורת פניו, מונעת מן האדם השגת התורה, ואדם נאה קשה להשפיל דעתו. ולא רק גסות הרוח ממעלות רוחניים וחשובים, אלא כל שחסר שפלות רוח יש מניעה של תורה. וזה נוגע גם ללבישת בגדים מפוארים, שאין לבן תורה לקשט ולייפות עצמו בגופו ובשערו ובבגדו, כי הנוחיות וההתפארות מתואר צורתו וחזונו, מרומם את רוחו, וחסר ממנו השפלות רוח, ואין התורה מתקיימת בו.

ואיתא בגמרא (שבת קמ"ה): מפני מה תלמידי חכמים שבבבל מצויינין [מציינין עצמן בלבושים נאים], לפי שאינן בני תורה [כל כך, לכבדם כבני ארץ ישראל מחמת תורתם, מכבדים אותם מחמת לבושיהן שנראין חשובים] ע"כ. ויש לומר על דרך צחות, כי תלמידי חכמים שבארץ ישראל הם בני תורה, ולכן אין מקשטין עצמם בלבושיהם, שזה יגרום להם התנשאות, ויביא אותם לשכחת התורה. לא כן בני בבל שאינן בני תורה, על כן אין להם כל כך מה לשכוח, ולכן לא זהירים בזה.

אמנם בתוספות פירשו, אי הוו סנו הוו חכימי טפי, פירוש אם היו שונאים היופי הוו תלמידי חכמים ביותר ע"כ. והיינו שגם אדם נאה, אם מזלזל הוא ביופיו ואינו מגיס דעתו, גם כן מתקיים תלמודו ע"כ. והיוצא לנו מזה, לדעת רש"י אדם נאה אי אפשר להשפיל דעתו כל כך, וחסר לו מחמתו, ולדעת תוספות אם מזלזל ביופיו גם כן תלמודו מתקיים, אבל אדם מכוער לכולי עלמא מסוגל יותר שיתקיים אצלו תורתו.

ובדברי שאול (תענית שם) כתב לפרש, מה שנאמר במן, שצוה ה' למשה, מלא העומר ממנו למשמרת לדורותיכם. וכתוב (שמות טו-לג) ויאמר משה אל אהרן קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העומר מן, והנח אותו לפני ה' וגו'. כי צנצנת היא כלי חרס מכוער, והמן רומז על לומדי תורה, כמו שאמרו (תנחומא בשלח כ) לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן. וזהו שאמר קח צנצנת אחת דהיינו כלי חרס, והנח אותו לפני ה', אצל ארון העדות, להורות שהתורה

ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה, כשבא דבר עבירה לידו וניצול הימנה ע"כ. והמציאות הוא כי בכל מקום שהאדם נמצא חוץ לבית המדרש, נסיון של דבר עבירה בא לפניו.

*

ויש לומר עוד בחשיבות הולכי בית המדרש, לישיב יחד עם בני תורה, גם כאשר לא זכה להבין ולהשכיל וללמוד, בהקדם לבאר מה דבגמרא (מנחות לו.) איתא מימרא מתנא אשר שמו היה רבי יוסי החורם. ופירש רש"י חוטמו משוקע, כדאמרינן (בכורות מג.) כל איש אשר בו מום לא יקרב, איש עור או פסח או חרום (ויקרא כא-יח), שחוטמו שקוע ע"כ. ופליגי התם, רבי יוסי אומר אין חרום אלא הכוחל שתי עיניו כאחת, אמרו לו הפלגת [יותר מדאי], אף על פי שאינו כוחל שתי עיניו כאחת ע"כ. ורבי יוסי החורם היה לו מום זה, ולכן קראוהו כך. אמנם בתוספות כתבו, תימה הוא לומר שכינהו בלשון גנאי, אלא על שם מקומו נקרא כן ע"כ. וצריך ביאור דעת רש"י.

ונראה דאיתא בגמרא (תענית ז.) אמר רבי אושעיא למה נמשלו דברי תורה לשלשה משקין הללו, במים וביין ובחלב, דכתיב (ישעיה נה-א) הוי כל צמא לכו למים, וכתוב (שם) לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלוא כסף ובלוא מחיר יין וחלב, לומר לך מה שלשה משקין הללו אין מתקיימין אלא בפחות שבכלים [במאני דפחרא], אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה. כדאמרה ליה ברתיה דקיסר לרבי יהושע בן חנניה, אי, חכמה מפוארה בכלי מכוער. אמר לה אביך רמי חמרא במני דפחרא [דרך שחוק אמר, ומרמז מה את אומרת לי, והלא אביך נותן יין בכלים מכוערין של חרס], אמרה ליה אלא במאי נירמי [אם לא בשל חרס, הא כולי עבדי הכין], אמר לה אתון דחשביתו רמו במאני דהבא וכספא. אזלה ואמרה ליה לאבוה, רמיא לחמרא במני דהבא וכספא, ותקיף [החמיץ]. אתו ואמרו ליה. אמר לה לברתיה מאן אמר לך הכי, אמרה ליה רבי יהושע בן חנניה. קריוהו, אמר ליה אמאי אמרת לה הכי, אמר ליה כי היכי דאמרה לי אמרי לה [כי היכי דאמרה לי אי חכמה מפוארה בכלי מכוער, הכי אמרי לה דייך משתמר בכלי מכוער, אף התורה מתקיימת בי יותר משאילו הייתי נאה]. והא איכא שפירי דגמירי, אי הוו סנו [אותם נאים

לא תתקיים אלא בכלי מכוער, שעניני גופו נמאס אצלו כחרס ע"כ.

ומעתה יש לומר כי רבי יוסי החורם, היה גדול מאד בתורה, ולא היה שוכח ממשנתו, והוא בענותנותו היה תולה חכמת תורתו, שאין זה מצד מעלתו ויגיעתו בתורה, אלא מה שהוא חרום ומכוער סייע לו, והיה קורא עצמו בתואר החרום, ואם כן הכינוי הזה מעיד על גדלותו.

*

והנה בהגהות הב"ח (תענית שם) העיר ממה שאמרו בגמרא (בבא מציעא פד.) אמר רבי יוחנן אנא אישתיירי [נותרתי] משפירי ירושלים. האי מאן דבעי מחזי שופריה [זיהרורי תוארו וקירון עור פניו] דרבי יוחנן, נייתי כסא דכספא מבי סלקי [כשיוצא מבית האומן שהוא צהוב ממראה להב האש], ונמלייה פרצידיא [גרעינין] דרומנא סומקא (רמונים אדומים), ונהדר ליה כלילא דוורדא סומקא לפומיה, ונותביה בין שמשא לטולא, ההוא זהרורי [דנפקי מיניה על פני הארץ] מעין [ולא הכל] שופריה דרבי יוחנן. איני, והאמר מר שופריה דרב כהנא מעין שופריה דרבי אבהו, שופריה דרבי אבהו מעין שופריה דיעקב אבינו, שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון, ואילו רבי יוחנן לא קא חשיב ליה. שאני רבי יוחנן דהדרת פנים [זקן] לא הויה ליה ע"כ. ולפירוש רש"י מהו השבח של יופיים, הלא זה מונע אותם מהתעלות בתורתם. ולפירוש התוספות ניחא, דהם היו שונאים היופי, ולא היה מגיסין דעתם בזה.

ויתכן לומר דגם בבני אדם נאים, אם כי הנוי מביא להגיס דעתו, אם יש להאדם לעומת זה, שאר חסרונות בצער ועגמת נפש בבריאות ובבנים ובעוני שחשוב כמת וכדומה, הרי זה שובר רוחו ומבטל הגיאות הטבעי שיש בהיופי, ותורתו מתקיימת. ולכן אדם הראשון שבו ביום שנברא חטא בעץ הדעת, אמרו חז"ל (עירובין יח.) שחסיד גדול היה, וישב בתענית מאה ושלשים שנה, ופירש מן האשה ק"ל שנה, והעלה זרזי תאנים על בשרו ק"ל שנה, להצטער בהם. וכמו כן יעקב אבינו, כל ימיו בצרה מעשו ולבן ודינה ויוסף. וכמו כן רבי יוחנן שמתו לו כל עשרה בניו, והיה

מנחם למרי נפש האבלים ואומר, דין גרמא דעשיראה ביר (בבא בתרא קטז.), שנשאר לו שן מאחד מבניו, שהשן של מת אינו טמא, ובו היה מנחם אחרים ע"ש. ועל כן אצלם לא היה הנוי מביאה להגיס דעתם, כי שפלות הדעת מצרתם היה עולה על גביהם.

*

אך יש לומר בזה עוד, כי יש נוי ויופי טבעי, אבל יש גם יופי שהיא מתנת אלקים, מהשראת השכינה ששורה על האדם, ועל דרך שאמר הכתוב (קהלת ח-א) חכמת אדם תאיר פניו, ועוז פניו ישנא, וברש"י ישונה משאר הבריות עד (שמות לד-ל) כי יראו מגשת אליו כי קרן עור פניו ע"כ. ואיתא במדרש רבה (שם) דלכן עקיבו של אדם הראשון היה מכהה גלגל חמה. ואמרו (שם) עובד כוכבים אחד ראה את רבי יהודה בר אילעאי, חמתיה אפוי נהרין. ואמר לו אורייתי היא דמנהרא אפוי, דכתיב חכמת אדם תאיר פניו ע"כ. וכן אמרו (בבא בתרא עה:) פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה ע"ש. ומצינו באסתר דכתיב עליה (אסתר ב-ז) והנערה יפת תואר וטובת מראה, ובגמרא (מגילה יג.) אמרו דירקרוקת היתה וחוט של חסד משוך עליה ע"ש. הרי דיש יופי שנמשך על האדם מלמעלה עבור צדקתו וקדושתו.

ומעתה יש לומר דהגם דיופי טבעי מביאה להגיס דעתו, אבל היופי שבא מקדושת השראת השכינה, אשר תועבת ה' כל גבה לב, ואשכון את דכא, מתנה זו מה' יש בה שמירה שלא מגיס דעתו, כי נותן מתנה בעין יפה נותן (בבא בתרא גג.) וברכת ה' היא תעשיר ולא תוסף עצב עמה (משלי יבב.) ומנוי זה לא יבוא לידי שכחת התורה. ושופריה דאדם הראשון באה עליו מאור ה' בהיותו יציר כפיו של הקב"ה, ויעקב אבינו רגל המרכבה שופריה היה יופי השכינה ששרה עליו, והווי היופי רק מעליותא. ובזה יובן גם מה שאמרו (קידושין מט.) עשרה קבים חכמה [תורה ודרך ארץ] ירדו לעולם, תשעה נטלה ארץ ישראל ואחד כל העולם כולו. עשרה קבים יופי ירדו לעולם, תשעה נטלה ירושלים ואחד כל העולם כולו ע"כ. הרי שלא הזיק היופי של ירושלים מליטול עשרה קבים חכמה, כי היופי שבירושלים בא מצד קדושתה, כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים (ישעיה ב-ג), ועל כן מיופי כזה לא נכשלים בגסות הרוח, ונשאר אצלם העשרה קבים חכמה שירדו לעולם.

ולא החורם. אך כמו שמצינו ברבי יוחנן שישב בשערי טבילה כדי שיראו צורתו, וישתוקקו להעמיד בנים גדולים בתורה וצדקות כמותו, על כן בהרהורם על רבי יוחנן ממילא נדמו בצורת הפרצוף. ונראה כי כן היה בדורו של משה רבינו ע"ה, שהרהרו הנשים להיות בניהם כמשה רבינו ע"ה, ועל ידי זה היה גם קלסתר פניהם קצת דומה לו, ועל ידי זה קנאו לנשותיהם ממשה רבינו ע"ה, כמו שדרשו חז"ל (מועד קטן יח:): על ויקנאו למשה במחנה (תהלים קו-טז), שחשדו לו מנשותיהם. והנה זה רבי יוסי היה גדול מופלא בדורו, והיה אנשים מתאווים שיהיו בניהם כמותו בתורה, ועל ידי שהיתה חוטמו חרום, נצטיירו כל הבנים כמותו, וגרם הוא להרבה כמותו, והיה נקרא חורם, שהוא גורם חרום בחוטמים, ונמצא גנאי זה שבח גדול לו ע"כ.

*

עוד יש לומר בטעם דקראוהו רבי יוסי החורם, דאיתא ברמב"ן (כא-יח) בטעם שחוטמו שקוע נקרא בתורה חרום, שהוא מלשון כל חרם אשר יחרם (כו-ט), והחרמתי את עריהם (במדבר כא-ב), ענין חורבן, ויקרא חרום, כי החוטם הדרת פנים, כמו שאמרו (יבמות קב) אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם, ואשר אין חוטמו כתואר בני האדם, צורתו חרבה ע"כ. ואם כן פירוש של חרום היא חורבן.

והנה הרוצה לזכות לכתרה של תורה יש להחריב כל עניני החומריים שבגוף, וללמוד תורה מתוך הדחק, וכדאיתא במשנה (אבות ו-ד) כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה, ובתורה אתה עמל. ואם אתה עושה כן, אשריך וטוב לך, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא ע"כ. ואמרו (עירובין נד) מאי דכתיב (תהלים סח-יא) חיתך ישבו בה תכין בטובתך לעני אלקים, אם אדם משים עצמו כחיה זו שדורסת ואוכלת [מיד לאחר הריגתה, שאינו מקפיד על תענוגים אלא אוכל בשר בלא תבלין, וכן שאר עינוגין], ואיכא דאמרי שמסרחת ואוכלת, תלמודו מתקיים בידו, ואם לאו אין תלמודו מתקיים בידו ע"כ. ורבי יוסי היה מיוחד במדה זו שהפקיר עצמו לתורה, והחריב גופו ומסחריו עבודו, ועל כן קראו אותו רבי יוסי החורם, על שם הירוס וחורבן, שהוא עצמו היה עושה לנפשו.

והנה בגמרא (בבא מציעא פד) אמרו, רבי יוחנן הוה אויל ויתיב אשערי טבילה, אמר כי סלקן בנות ישראל מטבילת מצוה לפגעו בי, כי היכי דלהוו להו בני שפירי כוותי, גמירי אורייתא כוותי. אמרו ליה רבנן לא מסתפי מר מעינא בישא. אמר להו אנא מזרעא דיוסף קאתינא דלא שלטא ביה עינא בישא, דכתיב (בראשית מט-כב) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין, ואמר רבי אבהו אל תקרי עלי עין אלא עלי עין. רבי יוסי בר חנינא אמר מהכא, וידגו לרוב בקרב הארץ (שם מח-טז), מזה דגים שבים מים מכסים אותם ואין העין שולטת בהן, אף זרעו של יוסף אין העין שולטת בהן ע"כ.

וביאר בחתם סופר (פ' אמור נו) כי יעקב ברך (בראשית מח-כ) בן יברך ישראל ישימך אלקים כאפרים וכמנשה, וכיון דכולי עלמא מסתכלי בהו להיות בניהם כמותם ישלוט בהם עין, על כן הקדים לאמור וידגו לרוב, כדגים שבים דלא שלטא בהו עינא בישא. וכמו כן כל המתקיים בו אותו ברכה שיושם כאפרים וכמנשה, מתברך גם בזה שלא ישלוט בו עינא בישא כדרך שנתברכו אפרים ומנשה, שהרי הוא הושם כאפרים ומנשה, וממילא יהיה גם בזה כמותם דלא שלטא ביה עינא בישא, והיינו דקאמר רבי יוחנן מזרעא דיוסף קאתינא, כיון דנתקיים בי אותה ברכה שמתברכים בי להיות כמוני, מסתמא גם אידך ברכה נתקיימה בי וידגו לרוב ע"כ.

ויש להוסיף נופך, דהנה רבי יוחנן היה יושב שם כדי דלהוי להו זרעא דשפירי כוותיה, ולכאורה הרי יש בזה גריעותא לענין תורתם, דחכמה מפוארה היא רק בכלי מכוער, ואי הוו סנו הוו חכימי טפי. על כן הוסיף רבי יוחנן דלא יזיק להם הנזי, דהוו שפירי כוותי וגמירי כוותי, שגם תורתם יהיה כמותי. וגם לא יזיק להם היופי שישלוט בהם על ידי זה עין רעה, דכיון שהם מתברכים כוותי, ממילא גם בזה יהיו כוותי, שלא ישלוט בהם עין רעה, וממילא תהא היופי רק למעליותא ולברכה, שהוו שפירי כוותי, וגמירי כוותי, ולא תשלוט בהם עין כוותי.

ועל פי זה כתב בחתם סופר שם לבאר מה שקראו אותו רבי יוסי החורם, דלכאורה הוי להו לקרותו החרום

מוכנים לעשותה, והתאמץ בכל כוחותיו לשלוח את ידו, כדי שתטול על כרחה את המאכלת. וזהו וישלח אברהם את ידו, שהתאמץ לשלוח ידו ליקח המאכלת, והרגיע אותו ה' ואמר לו, אל יפול רוחך, נכון היה סימנך, אל תשלח ידך אל הנער, אמנם כל כוונתי היתה רק שתעלהו על המזבח, אבל לא שתשחטהו, וידך יודעת אל נכון מהו רצוני ע"כ.

ובזה נבוא אל המכוון מה שהיו קורין אותו רבי יוסי החורם. כי 'חרם' הם אותיות 'רמ"ח', שמגודל קדושתו זיכך כל הרמ"ח אבריו לעשות בהם רק רצון קונו, והוא השליט על כל אבריו לעשות בהם רק מה שהוא נחת לבוראו.

אמנם לא קראו אותו רבי יוסי החורם אלא החורם, כי השפעת הצדיק לא רק על עצמו יוצא, אלא על הכלל כולו יוצא, שכל הרואים התנהגותו מושפעים ממנו. ולכן יש לו להאדם להסתובב ולדבק עצמו בחכמי ישראל, כמבואר ברמב"ם (ה' דעות ו-ב) מצות עשה להדבק בחכמים ותלמידיהם כדי ללמוד ממעשיהם, כענין שנאמר ובו תדבק, וכי אפשר לאדם להדבק בשכינה, אלא כך אמרו חכמים בפירוש מצוה זו, הדבק בחכמים ותלמידיהם, לפיכך צריך אדם להשתדל שישא בת תלמיד חכם וישיא בתו לתלמיד חכם, ולאכול ולשתות עם תלמידי חכמים, ולעשות פרקמטיא לתלמיד חכם, ולהתחבר להן בכל מיני חבור, שנאמר ולדבקה בו, וכן צוו חכמים ואמרו והוי מתאבק בעפר רגליהם ושותה בצמא את דבריהם ע"כ.

ואיתא בגמרא (ברכות ז') גדולה שמושה של תורה יותר מלמודה שנאמר (מלכים ב ג-יא) פה אלישע בן שפט אשר יצק מים על ידי אליהו, למד לא נאמר אלא יצק, מלמד שגדולה שמושה יותר מלמודה ע"כ. והיינו כי הרבה יותר אדם לומד ומושפע ממה שרואה התנהגותו יום יום, ממה שמקבל בעת הלימוד. ומבואר בתוספות (כתובות יז. ד"ה מבטלין) דהגם דמבטלין תלמוד תורה להוצאת המת, אבל לא שימוש תלמידי חכמים, דגדולה שמושה יותר מלמודה ע"כ. וכתוב בבבאור הגר"א (יהושע א-א) שאמר הכתוב יהושע בן נון 'משרת' משה, ולא תלמיד, מפני שגדולה שמושה יותר מלמודה ע"ש.

ויסופר על הרה"ק בעל התניא זי"ע שהיה מתלמידים הצעירים של הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע, והיה

ויש לומר עוד בדרך רמז בטעם שקראו אותו רבי יוסי החורם, דאיתא בגמרא (מכות כג) מאתים וארבעים ושמונה עשה נאמרו לו למשה, כנגד אבריו של אדם ע"כ. (ובזה"ק ח"א קע:) דהשס"ה לאוין הם כנגד השס"ה גידים שיש באדם). וענינו הוא, כי התורה היתה כלי אומנתו של הקב"ה בבריאת העולם (ב"ר א-א), ובי הציץ הקב"ה וברא עולמו, וכל מה שיש בעולם מכוון כנגד נקודה שיש בתורה שמשם נמשך חיותו. ואם כן מכל שכן האדם נזר הבריאה, כל חיותו נמשכת מהתורה, ועל כן נברא ברמ"ח אברים, שכל אבר ממנו מושך חיותו ממצוה שבתורה. והצדיק שמזכך חומרו, כל אבר שבו משתוקק לעשות המצוה שמכוון נגדו.

ובקדושת לוי (פ' לך) ביאר בזה מאמרם (יומא כח:) קיים אברהם כל התורה עד שלא ניתנה, כי אברהם הפריד את עצמו מגשמיות, וראה הרמ"ח אבריו שכל אבר חיותו ממצוה, וכל אבר ואבר יש לו מצוה שמחיה אותו, שהמצוה שהוא כנגד האבר הוא חיות האבר, ומבלעדי המצוה אין חיות לאבר, והשיג שחיות הראש הוא מתפילין, וכן השאר מצות, משום הכי השיג כל המצות עד שלא ניתנה, כי ראה החיות של אבריו, שכל אבר יש לו חיות ממצוה ע"כ. (והאריך בזה עוד שם בריש קדושה ראשונה לפורים.)

ומצינו בפרשת העקדה שאמר הכתוב, וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת (בראשית כב:). וביאר הרה"ק ר' מנחם מענדל מרימנוב זי"ע דלכאורה מה באה התורה לספר לנו בזה ששלח ידו, ודאי הוא, כשרוצה אדם ליטול משהו, עליו לשלוח את ידו. ברם גופו של אברהם אבינו היה כל כך מקודש, עד שהיו אבריו רצים מעצמם לעשות את רצון הבורא, ואם נודמנה לו פעולה שהיא נגד רצון הבורא, אזי היתה עצלות יתירה יורדת על אבריו עד שלא היה יכול לעשותה, וכך היה יודע מה עליו לעשות ומה אין עליו לעשות. וכשאמר האלקים לאברהם קח נא את בנך, מיד נעשו רגליו קלות כאילות והיה הולך את כל הדרך בשמחה ובוריונות. אך עתה כשביקש ליטול את המאכלת לשחוט את בנו, הרגיש חולשה וכבדות בידו, שכן באמת לא היה רצון האלקים שישחוט אותו. אבל אברהם שעדיין לא ידע זאת, החל לבו נוקפו מאד, שאין ידיו

והיוצא לנו מזה, שמה שהרב משלים עצמו באיזה מדה, זה פועל יוצא גם על המסתובבים אצלו להיות נשפע ממנו, שגם הם יעשו כמותו. ואם כן מה שהתעלה רבי יוסי על שאר חבריו, וקראו אותו על מעלתו, שהחריב כל גופו על התורה, וזכה לשלוט על רמ"ח אבריו, זה לא היה רק לעצמו, אלא רבי יוסי 'החורם', שהשפיע ממעלתו על כל סביביו, שרבים נשפעו ממנו ולכת גם הם בדרכיו.

ומעתה מובן שפיר מעלת ההולך לבית המדרש להסתובב בין לומדי תורה, כי גם אם לא זוכה ללמוד מתורתם, מכל מקום מושפע מצדקתם ויראתם, אשר שימושם גדול מלימודם. ועל כן גם 'ההולך ואינו עושה', מכל מקום 'שכר הליכה בידו', שיזכה להתעלות מהסתובבותו עם בני תורה.

רגיל לשמש התלמידים הזקנים. פעם אמר המגיד לפני התלמידים מאמר עמוק בחסידות, ולא הבינו אותו כראוי. ובאו לרבם שיאמר להם המאמר פעם שנית ביתר ביאור. והשיב שאין לו כח, אך ילכו לתלמידו רבי זלמן (בעל התניא) והוא יבאר הדברים. והלכו אליו ומסרו לו דברי רבם, והשיב שיבואו שוב לאחר שתי שעות, וכאשר באו ביאר להם דברי הרב. ואמר אחר זה, שלא היה צריך לשתי שעות אלו לסדר ביאור הדברים, אלא הסתפק אם ימנע מלומר להם הביאור ולדחותם, כי כאשר יראו גדולתו ימנעו מלהשתמש עמו מכאן ולהלאה, ויפסיד שימוש תלמידי חכמים, והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, שאולי כדאי לו להשתמש מללמדם, שגדולה שמושה יותר מלימודה, והוצרך לשעות הללו לברר מה יעשה, עד שהחליט שלעשות רצון רבו עדיפא.

סעודה שלישית

בחכמה, אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני (קהלת ז-כג). אמר שלמה על כל אלה עמדותי, ופרשה של פרה אדומה חקרתני ושאלתי ופשפשתי, אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני ע"כ. הרי דשלמה המלך החכים לידע טעם כל חוקי התורה, זולת חוק פרה אדומה. וכן הוא ברמב"ם (ה' תמורה ד-יג) אף על פי שכל חוקי התורה גזירות הם, ראוי להתבונן בהן, וכל מה שאתה יכול ליתן לו טעם תן לו טעם. הרי אמרו חכמים הראשונים שהמלך שלמה הבין רוב הטעמים של כל חוקי התורה ע"כ. וכן כתב בספר המורה (ח"ג פרק כו) הדבר המפורסם אצלנו, כי שלמה נודעו לו טעמי כל המצות פרט לפרה אדומה ע"כ. ויש להבין כיון שניתן לשלמה חכמה עצומה עד שהשיג טעמי כל החוקים, למה לא ניתן לו עוד חכמה יתירה להבין גם טעם פרה אדומה.

ונראה על פי מה שכתוב בבני יששכר (כסלו ד-סא) בשם הרה"ק רבי משולם זושא זצ"ל בפסוק תקעו בחודש שופר וגו' כי חוק לישראל הוא משפט וגו' (תהלים פא-ד). דהנה יש בתורה מצות שכליות, ויש מצות בחוקים לא נודע טעמן, והשטן והאומות העולם מונין את ישראל

אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם, ונתתי גשמיכם בעתם וגו' (כו-א). ברש"י כשהוא אומר ואת מצותי תשמרו, הרי קיום המצות אמור, הא מה אני מקיים אם בחקותי תלכו וכו' ע"ש.

ונראה דאיתא בגמרא (ביצה טז) כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה וכו'. מאי קראה, תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו (תהלים פא-ד), איזהו חג שהחודש מתכסה בו, הוי אומר זה ראש השנה, וכתוב (שם) כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב. מאי משמע דהאי חק לישנא דמזוני הוא, דכתיב (בראשית מז-כב) ואכלו את חוקם אשר נתן להם פרעה ע"כ. והנה בלשון הקודש יש כמה תיבות שיש להם משמעות הרבה, כמו כאן דחוק פירושו חק התורה או חק המדינה, והוא גם לישנא דמזונא, ובודאי יש בזה קשר פרטי, השייכות של השני הדברים הללו שבאו יחד בתיבה אחת.

ונבאר גם כן הא דאיתא במדרש (במדב"ר יט-א) על מה שאמר שלמה החכם מכל האדם, כל זה נסיתי

ובדיבורי בחוקה, אף על פי כן משפט הוא להם, וכה משפטם, כיון שמקיימים מצות בחוקה. וזהו שמסיימים) וצדקנו במשפט המלך המשפט (רצה לומר הגם שאתה מלך המשפט, תבא אלינו ישועתך בצדקה, והצדקה הוא משפט כנ"ל) והבן ע"כ.

ומעתה מובן שפיר למה לא החכים ה' את שלמה להבין ולהשכיל כל החוקים, והשאיר לפניו חוק אחד לעשותה בלי טעם ודעת. והוא, כדי שישאר לפניו מליץ יושר כאשר יתעורר קיטרוג כנגדו על איזה ישועה, שיעזרהו ה' גם כן בלי טעם, כאשר הוא מקיים חוק ה' בתורתו בלי טעם. - ועל כן הוי שפיר חוק לישנא דמוזני, כי מדה שאנו מקיימים חוקי ה', בזה יש משפט לאלקי יעקב להמשיך מזונותם של ישראל בכל עת ועידן, גם בזמן שאין מליץ יושר מול מגיד פשע, והרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי.

ועל כן אמר, אם 'בחוקותי' תלכו דייקא, אשר חוץ אשר את מצותי תשמרו, זה קיום המצות, תזהרו ביתר שאת לקיים את החוקים שאינם מובנים בשכל, אז תזכו ונתתי גשמיכם בעתם וגו', שלא תהא שום מעכב להמניע שפע עליון, כי גם כאשר אינם ראויים לאיזה ברכה פרטית, יתן אותה ה' להם, כמו שהם מקיימים מצותיו בלי השכל וטעם.

* * *

מצות וואס אונז טוה מיר אויך מיטן דעת. ס'איז אבער דא זאכן וואס דער אייבערשטער טוט אויף די וועלט וואס מיט אונזער שכל קענען מיר עס נישט פארשטיין, דאס ווערט נשפע פון די מצוות וואס דער אייבערשטער האט אונז געגעבן חוקים, און די חוקים זענען דאך אהן א הסבר, און פון דעם איז באשאפן געווארן די וועלט, דאס טייטש אז נאר דער אייבערשטער אליינס איז משיג דעם טעם פון דעם חוק, אבער אונז פארשטיי מיר דאס נישט, אזוי איז אויך דא מאורעות וואס פאסירן אויף די וועלט וואס איז א חוק, אונז פארשטיי מיר עס נישט, לויטן משקל א-ל דעות איז עס אויסגעהאלטן.

איך האב געוואלט רעדן א נקודה וואס איז נוגע צו דעם אומגליק וואס האט פאסירט אין מירון ל"ג בעומר, וויפיל

מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, וישראל משיבין להם חוקה הוא (רש"י ריש פרשת חוקת). והנה לכאורה השכל האנושי ידמה שיותר היה טוב אילו הודיע השי"ת טעמי החוקים. אבל טובה גדולה היא לישראל כאשר מקיימים מצות בחוקה מבלי טעם, והוא כי באיתערותא דלתתא איתער עובדא לעילא (וזה"ק ח"ג לא:), אשר גם השי"ת יעשה עמהם אות לטובה בחוקה מבלי טעם. והוא כאשר יתעורר המשפט לתת לאיש כפעלו, הנה מתעוררים המקטריגים חס ושלום בחיפוש פנקסיהם, באמרם אשר חס ושלום ישראל אינן ראויים שיצאו בדימוס, ושואלים מאיזה טעם הם ראויים לישועה. והנה השי"ת נקרא מלך המשפט, מלך במשפט יעמיד ארץ (משלי כט-ד), אבל כיון שישראל מקיימים מצות בחוקה מבלי טעם, אזי כביכול זאת טענת השי"ת עבורם, אשר ראויים הם לישועה מבלי טעם, וזה משפטם, כיון שגם הם מקיימים מצותיו יתברך שמו בחוקה מבלי טעם. וזהו שאמר תקעו בחודש שופר וגו' כי חוק לישראל (החוק הנעשה בישראל), הוא משפט לאלקי יעקב (כן הוא המשפט לאלקי יעקב בחוק מבלי טעם יצאו בדימוס ביום המשפט), ע"כ דברי קדשו.

וזה שיסד הפייטן (בתפלת ר"ה ויוהכ"פ) באין מליץ יושר מול מגיד פשע (כה תעשה עון נושא) תגיד (להמקטרג המגיד פשע) ליעקב דבר חוק ומשפט (אשר ליעקב הגם שבאה להם הישועה מאתי

... דער אייבערשטער האט באשאפן די וועלט מיט די תורה, בי הציץ הקב"ה וברא עולמו, די תורה איז די פלאן פון די וועלט, דער אייבערשטער האט אריינגעקוקט אין די תורה און מיט דעם האט ער באשאפן די וועלט, ווי מען האט שוין היינט גערעדט (בדרשת פרקי אבות) אז אלע זאכן וואס איז דא אויף דער וועלט אלעס איז מקושר מיט די תורה. אויב אין די תורה איז דא צוויי ערליי מצות, די מצות וואס מען פארשטייט מיטן שכל, און זאכן וואס איז אומפארשטענדליך, מען פארשטייט נישט. איז אין די הנהגה פון די וועלט אויך דא ביידע בחינות, ס'איז דא אמאל וואס דער אייבערשטער פירט די וועלט, און ס'איז דא מענטשן וואס מיטן שכל פארשטייט מען וואס האט פאסירט, מען פארשטייט פארוואס עס איז אזוי געוועזן, ס'איז מיט א הסבר, דאס קומט דורך די השפעה פון די

גוט, מאתו לא תצא הרעות, פארשטייט עס נישט, מען מוז נישט אלעס פארשטיין, ס'איז דא אסאך חוקים וואס מען פארשטייט נישט. דאס פארשטייט אויך נישט, **החקר אלוה-ה תמצא, קען דען א מענטש פארשטיין געטליכקייט, וואס דער אייבערשטער טוט.** קען מען דען מסביר זיין פאר א קינד פון פינף יאר פארוואס דער טאטע האט אזוי געטוהן, פארוואס די מאמע האט אזוי געטוהן, וויפיל דו וועסט אים מסביר זיין וועט ער דאס נישט פארשטיין, ער איז דאך א קליין קינד, ער האט נישט קיין דעת. א בהמה קען דען פארשטיין וואס דער מענטש טוט, עס פעלט אים דער דעת. אונזער שכל אנטקעגן דעם אייבערשטער איז אסאך ווייניגער ווי א קינד פון פינף יאר, און ווייניגער פון די שכל פון א בהמה. אונז זיך מיר נישט צו פארשטיין די דרכי השם, אונז וויל מיר נישט פארשטיין, וואס מען פארשטייט פארשטייט מען, און וואס מען פארשטייט נישט איז גוט אזוי אויך, אהן דעם וואס מען פארשטייט עס.

עס איז דא א הייליג ווארט פון איינע פון די צדיקים, ומלתם את ערלת לבבכם וערפכם לא תקשו עוד (דברים י"טז), האט ער געזאגט, ומלתם את ערלת לבבכם, עטס זאלטס ענק אוועקנעמען דעם ערלת הלב, וערפכם, און עטס וועט ענק אוועקנעמען דעם קשה עורף, לא תקשו עוד, וועט עטס נישט האבן קיין קושיות מער. די אלע קושיא'ס וואס מען האט איז נאר אז עס פעלט דעם ומלתם את ערלת לבבכם, א איד דארף מקבל זיין אז וואס דער אייבערשטער טוט איז מיט א חשבון אויסגעפירט פון אויבן, אזוי האט געדארפט צו זיין, פארוואס, פארווען, מען מוז נישט זוכן קיין הסבר, מען מוז עס נישט פארשטיין, אזוי האט מען אייביג געלעבט, מען האט נישט געדארפט האבן קיין הסבר. מען פרעגט א הסבר פארוואס האט עס פאסירט, וואס איז א נפקא מינה, דער אייבערשטער האט אזוי געוואלט, איין זאך דארפט וויסן, **עס איז געקומען פאר עפעס א זאך וואס איז נוגע צו דיר, אז דו דארפט דיך עפעס טוישן, יא ס'איז דא א חרון אף פונעם אייבערשטער. פארוואס ס'האט פאסירט דוקא אויף דעם וועג, און וויאזוי עס האט פאסירט, דאס איז נישט קיין שום נפקא מינה פאר אונז, דאס איז חשבונות פון אויבן.**

מען טראכט אריין דערין, ס'איז דאך זאכן וואס הנסתרות לה' אלקינו, ס'איז נישט צום פארשטיין מיטן מענטשליכן שכל, ווי אזוי עס האט פאסירט, און וואו ס'קען זיין אין אזא גרויסען טאג, די הילולא פון רבי שמעון, וואס אלעס ווערט דאך גע'פועל'ט ביי רבי שמעון, וואס בחיים האט ער צוריקגעהאלטן אלע גזירות, אין זוהר הקדוש איז דא צענדליגער מעשיות צוגעברענגט וויאזוי ער האט מבטל געווען יעדע מיתה פון א שטאט, דער מלאך המות האט זיך נישט געקענט אנטקעגן שטעלן פאר אים, און עס זאל קענען פאסירן אום ל"ג בעומר אין זיין יומא דהילולא, אויף זיין פלאץ, און אין די העכסטע מאמענטן וואס ל"ג בעומר האט, ביי די הדלקה וואס איז געווען, זאל קענען פאסירן אזא זאך, דאס איז א חלק פון חוקים, דאס איז וואס אונז פארשטיי מיר נישט.

און אונז דארף מיר דאס נישט פארשטיין, פונקט ווי ער פארשטייט אז ער דארף נישט פארשטיין דעם חוק פארוואס דער אייבערשטער האט אונז געהייסן שעטנז און כלאים, און מען פארשטייט אז אזוי איז עס, אז אזוי דארף מען צו טוהן, אזוי דארפן מיר נישט פארשטיין די וועגן פונעם אייבערשטער. **מען דארף נישט זוכן קיין הסברים, און מען דארף נישט זוכן קיין תירוצים, ווי ס'קען זיין אין אזא טאג ביי די הילולא פון רבי שמעון, יכול אני לפטור את כל העולם מן הדין, זאל קענען פאסירן אזא זאך. אונז דארף מיר נישט קיין הסברים, אונז דארף מיר נישט קיין תירוצים דערויף, דעס איז אונזער חלק פון אמונה וואס אונז האב מיר, דער אייבערשטער האט אזוי פארשטאנען, און מיר זענען מקבל אז אזוי האט געדארפט צו זיין.**

דאס איז נוגע בכלליות, און עס איז נוגע אויך בפרטיות פאר יעדן. יעדער מענטש האט פארשידענע זמנים, צייטן וואס די הנהגה וואס דער אייבערשטער פירט זיך מיט אים איז ביי אים פארשטענדליך, און אסאך מאל איז דא זאכן וואס ער פארשטייט נישט פארוואס עס האט פאסירט, פארוואס איז עס געקומען, פארוואס ער יא א צווייטער נישט, מען דארף נישט קיין משלים און קיין פרטים דערויף. אבער א איד איז צו דעם אויסגעשטעלט, אונז ווייס מיר וואס דער אייבערשטער טוט, אלעס איז

התעוררות צו חיזוק אמונה, ווערטער פון התעוררות צו תשובה, און קבלת עול מלכות שמים וואס מען האט מקבל געווען דארטן, און נאכדעם געט מען צוריק די נשמה פארן אייבערשטען, יעדער וואלט זיך געוואונטשן אז הלואי ווען עס קומט די צייט וואס ער דארף צוריקגעבן זיין נשמה פארן אייבערשטען זאל עס קענען צוריקגיין מיט אזא דערהויבנקייט, מען זאל זיצן מיט א דביקות, נישט זיין קראנק, נאר זיין ביים גאנצן דעת, און ער זאל אפילו נישט טראכטן פון שטארבן, נאר זיין דבוק בשמחה אינעם אייבערשטען, און אזוי צוריקגעבן די נשמה, א געוואלדיגע חסד וואס האט פאסירט.

איך וועל עס צלייגן מער, פאר די אידן איז געווען באשערט עס איז געקומען די צייט זיי דארפן אוועקגיין, ליידער א מיתה חטופה, איין מינוט אויף די אנדערע האט זיך עס געענדיגט, ווען דעס זאל נישט פאסירן דארטן, ווען דעס וואלט דער אייבערשטער געמאכט עס זאל פאסירן יעדער ביי זיך אין די שטאט, עס איז געקומען זיין צייט אוועקגיין פון איין מינוט אויף די אנדערע מינוט, וויאזוי וואלט ער אוועקגעגאנגן פון דער וועלט, וואלט ער געהאט איין מינוט הרהור תשובה פארדעם? פון איין סעקונדע אויף די אנדערע טוישט ער דאס לעבן, ער איז דאך געווען געזונט, ער איז דאך נישט געליגן אין בעט פארדעם צו קענען אביסל איבערטראכטן זיינע מעשים. זיי זענען געווען אזעלכע דערהויבענע נשמות, אז דער אייבערשטער האט געטוהן מיט זיי א חסד, ער האט צוזאמענגענומען די אלע נשמות, און ער האט זיי געברענגט אויף איין פלאץ, זיי זאלן קענען זיצן מיט א דביקות אינעם אייבערשטען, און נאכדעם זאלן זיי צוריקגעבן זייער נשמה. דאס איז די כח פון רבי שמעון.

ס'איז געווען באשערט זיי זאלן אוועקגיין, וואס די סיבה זאל נאר זיין, אבער ארויסגיין פון די וועלט מיט אזא דביקות צום אייבערשטען, מיט אזעלכע געגועים צום באשעפער, ווי מען איז געזעסן דארטן, איז א זאך וואס יעדער איד וואלט זיך געוואונטשן, אז ווען עס קומט זיין צייט אוועקצוגיין פון דער וועלט זאל עס זיין אויף דעם וועג. ס'איז א חסד ה' וואס עס ליגט דערין וואס דער אייבערשטער האט מיט זיי געטוהן.

איך האב גערעדט די וואך צום תולדות אהרן רבי'ן זאל זיין געזונט, און ער האט מיר געזאגט בתוך הדברים, איך וויל עס נאר איבערגעבן פשוט צו מחזק זיין די אמונה. האט ער מיר געזאגט, איך זיך היינט א גאנצן טאג און איך בין מנחם אבלים, איך רוף אן די אלע וואס זענען אוועק, צובראכענע שטובער, רוף איך אן איך בין זיי מנחם. איך גיי ארויס פון התפעלות, ווי אזוי די אידן האבן דאס מקבל געוועהן, וויאזוי אידן רעדן, וואספארא אמונה, טאטעס מאמעס אלע סארט שטובער, וויאזוי זיי האבן דאס אויפגענומען, ווי אזוי זיי זענען מקבל די יסורים באהבה, און זענען זיך נישט מתרעם אויף די דרכי השם, איך גיי ארויס פון התפעלות ווי אזוי מען רעדט. און ער האט זיך אזוי ארויסגערעדט, ווען דער הייליגער בארדיטשובער רב זי"ע וואלט געלעבט היינט, וואלט ער געגאנגען און געטאנצט אויף דער גאס, און ער וואלט געזאגט פארן אייבערשטען, מי בעמך ישראל גוי אחד בארץ, אידן זענען אזא הייליג פאלק, ווען מען האט פארלוירן די בעסטע און די שענסטע וואס מען האט, און מען איז עס מקבל מיט א ליבשאפט.

עס האט מיר פארציילט א איד, אז עס האט אנגערופן דעם תולדות אהרן רבי'ן איינער וואס האט פארלוירן א קינד, א חשוב קינד, האט ער אים געזאגט איך רוף אהן, איך וויל אייך באדאנקן, אז מיין קינד האט געדארפט צוריקגעבן זיין נשמה פארן אייבערשטען, האט ער אים געגעבן די געלעגנהייט אז ער האט אוועקגעגעבן די נשמה נאך צוויי שעה וואס ער איז געזעסן מיט התעוררות און מקבל געווען עול מלכות שמים, און אזוי האט ער צוריקגעגעבן די נשמה פארן אייבערשטען, און איך וויל אייך דאנקן דערפאר.

א נקודה צו פארשטיין וואס דא האט פאסירט אין א געוויסן זין. אז מען איז זיך מתבונן, א געוואלדיגער חסד ה', וואס דער אייבערשטער האט געטוהן פאר די אלע הרוגים דארט, ס'איז געווען באשערט אז זיי זאלן אוועקגיין פון דער וועלט, קיין שום זאך געשעהט נישט פון זיך אליינס, ס'איז מיט א חשבון געווען פון אויבן, אוועקצוגיין געזונטערהייט בדעה צלולה, און זיצן פארדעם מיט ניגוני התעוררות, ניגונים פון סליחות, פון די הייליגע טעג, וואס מען האט געזינגען, מען האט געהערט ווערטער פון

דאס איז נאר א נקודה ארויסצוברענגען א חלק, וואס אונז פארשטייט מיר יא, וואס אונז פארשטייט מיר נישט, דאס איז א חלק פון חוקי ה', דער אייבערשטער פירט זיך מיט חוקים, און דעס וואס מען איז מקבל די חוקים דאס ברענגט אראפ רחמים אויף דער וועלט. פונקט ווי ווען א איד איז מקיים א חוק פון דער תורה, ווי מען האט פריער געזאגט, דאס איז לישנא דמוזני, דעס ברענגט אראפ די השפעות טובות, ווען ער טוט א זאך אהן טעם ודעת. איז די זעלבע ווען דער אייבערשטער פירט זיך מיט א מענטש אין א געוויסע מדה פון א חוק, וואס ער פארשטייט נישט וואס עס איז געוועזן, און ער איז מקבל מיט אהבה וואס דער אייבערשטער האט זיך געפירט מיט אים, דער קבלת אהבה, דער חוק וואס ער איז מקבל געווען א זאך וואס ער פארשטייט נישט, ער האט געשיקט א קינד קיין מירון, און ער איז אהיימגעקומען אזוי ווי ער איז אהיימגעקומען, מען איז עס מקבל באהבה, דאס ברענגט געוואלדיגע השפעות וואס קומען אראפ פון אויבן, דער חוק וואס א איד איז מקבל אויף זיך וואס ער פארשטייט נישט, דאס איז דער זאך וואס איז משפיע פון אויבן.

און עס האט פאסירט אין א צייט פון תכלה שנה וקללותיה, עס שטייט דאך (מגילה לא): עס גייט ארויף אויף עצרת. דא איז אוועק פינף און פערציג נפשות, דער אייבערשטער זאל אפהיטן, אין די קללה פון תורת כהנים שטייט שוין אין די קדמונים (מדרש תדשא פרק יא), אז פינף און פערציג קללות איז אויסגערעכנט דא אין די פרשה, און צ"ח קללות איז אויסגערעכנט אין פרשת כי תבוא. אידן האבן מקריב געווען פינף און פערציג פרים קרבנות ציבור אין בית המקדש במשך דעם גאנצן יאר, וואס האט מגין געווען אויף די קללות. און סוכות איז געווען צ"ח כבשים, אקעגן די צ"ח וואס איז דא אין משנה תורה, און די מ"ה פרים איז געווען אנטקעגן די מ"ה פון תורת כהנים. אז מען האלט ביים סוף פון א יאר וואס דארף זיין תכלה שנה וקללותיה, מען ליינט די פרשה פון

קללות, איז דער אייבערשטער מקדים, און האט צוגענומען פון אונז פינף און פערציג נפשות משמנה ומסלתה, וואוילע אידן איינס ביי איינס, אנדערע זיצן נישט דארטן אזא לאנגע צייט ביי אזא הדלקה, עס איז דא א געוויסע דערהויבנקייט וואס די אידן האבן געהאט, און דער אייבערשטער האט צוגענומען די מ"ה, זיי זאלן מגין זיין אויף די מ"ה קללות וואס איז אויסגערעכנט דא, עס זאל זיין תכלה שנה וקללותיה. – און די גמרא זאגט אין חולין (דף צב.) עס איז דא מ"ה צדיקים וואס איז דא שטענדיג אויף דער וועלט, דרייסיג אין ארץ ישראל און פופצן אין חוץ לארץ, זעט מען עס איז דא מ"ה צדיקים וועלכע זענען מגין אויף דער וועלט.

דאס איז דער אם בחוקתי תלכו ונתתי גשמיכם בעתם, אז א איד וועט גיין בתמימות אפילו ווען ס'וועט זיין חוקים, עס וועלן זיין זאכן וואס איז אומפארשטענדליך מיט אונזער שכל, און אידן וועלן טוהן, מקבל זיין מיט א שמחה וואס דער אייבערשטער האט געפירט, דאס וועט ברענגן ונתתי גשמיכם בעתם, עס זאל נשפע ווערן חסד פאר יעדעם איינעם. זיי זאלן זיין מליצי יושר די הייליגע נשמות וואס זענען ארויפגעגאנגן, ועל כולם רבי שמעון זאל זיין א מליץ יושר פאר יעדעם איינעם, פאר אונז אלע, מיר זאלן אלע זוכה זיין צו זיצן און לערנען און דינען דעם אייבערשטען, מתוך שמחה וטוב לבב אויף דער וועלט געוונטערהייט, ס'זאל זיין תכלה שנה וקללותיה. מען זאל זיך צוגרייטן צו מתן תורה, מען האט שוין געבענטשט ראש חודש, ביום הזה באו מדבר סיני, בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים, מען דארף דאס איבערחזרין, די וואך גיי מיר צו סיני, זיך צוגרייטן צו קבלת התורה. זאל מען טאקע מקבל זיין די תורה מתוך שמחה וטוב לבב, די תורה זאל משפיע זיין אויף אונז אלע ברכות טובות וואס איז אויסגערעכנט דא אין די פרשה, מיר זאלן זוכה זיין אינאיינעם אקעגן צו גיין משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

הגליון הזה נתנדב על ידי

מוה"ר ר' אברהם שטייבער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למול טוב	מוה"ר ר' עמרם הירש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למול טוב	לעילוי נשמת כ"ק הגה"ק רבי אשר אנשיל בן רבי יהונתן בנימין זצוק"ל הי"ד אבד"ק סערדאהעלי - בעל ולאשר אמר ובנו הנאמן רבי משה יהודה כ"ץ זצוק"ל הי"ד רב הצעיר דקעד"י סערדאהעלי - בעל ויגד משה שנעקד"ה כ"ז סיון תש"ד לפ"ק תנצב"ה.	מוה"ר ר' חיים יודא שפיטץ הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו למול טוב
מוה"ר ר' יואל ברא"ש פייערווערקער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בתגלחת בנו למול טוב	מוה"ר ר' שמואל דוד פישער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות	מוה"ר ר' שמואל ישעי' טענענבוים הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו למול טוב	